

Antwoord

van Gedeputeerde Staten

op vragen van

W.M. Bakx (50Plus)

(d.d. 29 november 2017)

Nummer

3350

Onderwerp

Gemeentelijke samenwerking leidt niet tot lagere uitgaven

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Een onderzoek van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheid (COELO) heeft als conclusie dat samenwerking tussen gemeenten in de periode 2005-2013 niet heeft geleid tot lagere uitgaven. Bij zowel kleinere als grotere gemeenten lijkt samenwerking de uitgaven juist te hebben verhoogd. Voor de hypothese dat samenwerking leidt tot betere dienstverlening voor de inwoners is geen onderbouwing gevonden. In het sociaal domein wordt het bestaan van schaalvoordelen twijfelachtig genoemd. Voorts wordt gesignaleerd dat een groot nadeel van samenwerken is: de democratische controle is beperkt (gepubliceerd in ESB).

1. *Bent u bekend met het onderzoek van het COELO over de gevolgen en effecten van de bestuurlijke gemeentelijke schaalvergroting;*

Antwoord

Ja, wij zijn bekend met het onderzoek van het COELO.

2. *Zijn de resultaten van dit onderzoek voor GS reden om het beleid van herindelingen en samenwerkingen te heroverwegen;*

Antwoord

Nee.

3. *Zo niet kunt u aangeven waarom niet;*

Antwoord

Het COELO heeft in haar onderzoek geen onderbouwing kunnen vinden voor de stelling dat samenwerking leidt tot een vermindering van de totale uitgaven van een gemeente. Ditzelfde hebben zij eerder geconcludeerd voor herindelingen. Zoals ook door de onderzoekers van het COELO wordt erkend – als relativering van de eigen onderzoeksresultaten - spelen er in de praktijk meestal andere overwegingen een hoofdrol bij de keuze voor voor samenwerking (of herindeling). Bijvoorbeeld om de bestuurlijke slagkracht te vergroten, recht te doen aan hogere bestuurlijke ambities, kwetsbaarheid van de ambtelijke organisatie te verkleinen, kennis en expertise te

vergroten, om grensoverschrijnende belangen af te stemmen of om risico's te spreiden. Het realiseren van die doelen kan op zich al voldoende verklaring bieden voor het feit dat schaalvergroting (samenwerking en/of herindeling) meestal niet tot kostenbesparing leidt. Meer dan driekwart van de gemeenten geeft aan dat samenwerkingsverbanden nodig zijn voor het realiseren van de belangrijkste beleidsdoelstellingen van gemeenten, doeltreffend beleid te ontwikkelen en het verbeteren van dienstverlening en bedrijfsvoering (zie [onderzoek](#) naar effecten van regionaal bestuur voor gemeenten, Universiteit Twente, 2016).

In onder andere het Coalitieakkoord 2015-2019, onze notitie 'Slimmer en Sterker Bestuur in Zuid-Holland en in de recente tweede tussenrapportage Slimmer en Sterker Bestuur in Zuid-Holland' worden onze uitgangspunten ten aanzien van herindelingen en samenwerking toegelicht. Hierin staat beschreven dat het onze missie is om samen met gemeenten te werken aan hun vermogen om, nu en in de toekomst:

- Wettelijke taken goed uit te voeren;
- Maatschappelijke opgaven te realiseren, zelfstandig en in samenwerkingsverband;
- Een krachtige partner te zijn voor andere overheden, ondernemers, het maatschappelijk middenveld en burgers.

Een van onze uitgangspunten is dat de inrichting van het openbaar bestuur ondersteunend moet zijn aan het aanpakken van de leidende opgaven en passen bij de ruimtelijke en sociaal-economische verwevenheid van gebieden.

De onderzoeken van het COELO stellen dat herindelingen en samenwerkingen niet tot vermindering van uitgaven leiden. Aangezien wij in ons beleid de vermindering van uitgaven nooit als aanleiding voor herindeling of samenwerking zien, onderbouwen deze onderzoeken onze uitgangspunten. De resultaten geven dan ook geen aanleiding om ons beleid te heroverwegen.

4. *Bent u met ons van mening dat gezien de resultaten van dit onderzoek het verstandig is de nu in gang gezette herindelingen middels een ARHI procedure aan te houden tot meer informatie beschikbaar is.*

Antwoord

Nee. Het onderzoek heeft betrekking op de effecten van samenwerking op de uitgaven van gemeenten. De lopende ARHI-procedures in Zuid-Holland hebben betrekking op herindelingen.

Den Haag, 19 december 2017

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit